

Türkiye, Dink davasında mahkum oldu!

Türkiye / 14/09/2010

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), uğradığı saldırıda hayatını kaybeden gazeteci Hrant Dink'in ailesinin yaptığı başvuruda Türkiye'yi suçlu buldu. Türk Dışişleri Bakanlığı, karar aleyhinde Büyük Daire'ye başvurulmayacağını açıkladı.

DENİZ ZEYREK

ANKARA - AİHM, Hrant Dink'in ölümünden önce yaptığı başvuru ile Dink'in ölümünden sonra eşi, çocukları ve kardeşinin yaptığı başvuruları birleştirerek, Türkiye'yi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 'yaşam', 'ifade özgürlüğü' ve 'etkili soruşturma' haklarını düzenleyen maddelerini ihlal ettiği gerekçesiyle mahkum etti. Dava aşamasında yaptığı savunmada Dink'i Nazi subaylarıyla bir tutan, Dink'in tehdit altında olmadığını ileri süren Türkiye, bu skandal savunmanın etkisini azaltmak için mahkumiyeti kabullendi. Ankara dink ailesine dava masraflarıyla birlikte 133 bin 595 avro tazminat ödeyecek.

Türklüğe hakareten mahkum oldu

Hrant Dink, 8 gün süren bir dizideki yazılarından birinde "Türk'ten boşalacak o zehirli kanın yerini dolduracak temiz kan, Ermeni'nin Ermenistan ile kuracağı asil damarında mevcuttur" ifadesini kullanmıştı. Aşırı milliyetçilerin boy hedefi haline gelen Dink, yazıların tümü okunduğunda bu ifadenin anlaşılacağını söylese de 13 Şubat 2004'te Şişli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın açtığı davadan kurtulamamıştı. Şişli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde "Türklüğü neşren tahkir ve tezyif etmek" suçlamasıyla açılan davada 6 ay hapis cezası alan Dink, cezası ertelense de Yargıtay aşamasındayken AİHS'nin 'düşünce özgürlüğü' ile ilgili 10. maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle AİHM'e

başvurmuştu. Yargıtay'daki uzun süreç Dink'in mahkumiyetinin onaylanması ile sonuçlanırken 19 Ocak 2007'de Dink Ogün Samast adlı gencin saldırısıyla yaşamını yitirmişti.

Skandal savunma verilmişti

Dink öldürüldükten sonra Eşi Rakel, kardeşi Hosrof ve çocukları Delal, Arat ve Sera, Dink'in yaşam hakkının ve etkili soruşturma hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle AİHM'e başvurmuştu. Türkiye, AİHM'e verdiği savunmada yerel mahkeme ve Yargıtay'ın "dava konusu ifadeler Türklüğü tahkir ve tezyif edici niteliktedir" görüşünü içeren mahkumiyet kararından yola çıkarak, Dink'in halkı kin ve nefrete sevkettiğini, AİHM'in Nazilerle ilgili bir davadaki içtihatının Dink'in yazısındaki ifadelerin 'düşünce özgürlüğü' kapsamında olmadığını gösterdiğini iddia etmişti. Aynı savunmada, Dink'in yaşam hakkının korunamadığı iddiasına da 'tehdit edilse koruma isterdi' görüşü savunulmuştu.

Son pişmanlık fayde etmedi

Skandal savunmanın basına sızması ve kamuoyunun büyük tepkisini çekmesi hükümeti de zor durumda bırakmıştı. Adalet ve Dışişleri Bakanlıkları karşılıklı olarak birbirlerini suçlarken, bir daha benzer olaylar yaşanmaması için 'ifade özgürlüğü ihlali' ile ilgili davalarda savunma yapılmaması kararı alınmıştı. Dink davasında 'dostane çözüme' gidilmesi fikri öne atılsa da davanın karar aşamasında olması nedeniyle sonuç alınamamıştı.

Hedef yaptınız, korumadınız,

Dink'in yazılarıyla ilgili yargılama süreci ve cinayetin ardından yapılan soruşturmadaki çarpıklıkları bütün ayrıntılarıyla değerlendiren AİHM, dün kararını açıkladı. 30 sayfalık kararda şu tespitlere yer verildi:

- Hrant Dink, yazısı nedeniyle yargılandığı davada suçlu bulununca, aşırı milliyetçiler tarafından Türklere hakaret eden biri olarak gösterildi.

- Yargıtay'ın Dink kararındaki 'Türklük' tanımı, uluslararası anlaşmalar ile tanınan veya tanınmayan, tüm dini, dil veya etnik azınlıkları dışlayan bir yaklaşımdır. Bu nedenle yerel mahkemenin mahkumiyet kararının Yargıtay tarafından onaylanmasıyla Hrant Dink ifade özgürlüğünü kullanamamıştır.

- Devlet milliyetçi militanların saldırıları ihtimaline karşı gerekli önlemleri almadı. Dink tehdit altında olduğu halde korunmadı.

Türk yargıç da 'mahkumiyet' dedi

AİHM'in oy birliği ile aldığı kararında Türk yargıç Işıl Karakaş'ın da imzası var. Karara göre, Türkiye AİHS'nin "yaşam hakkı"na ilişkin 2'nci, "ifade özgürlüğü"ne ilişkin 10'uncu ve "etkin soruşturma yolları"na ilişkin 13'üncü maddesini ihlal etti. Mahkeme kararına göre, Türkiye manevi tazminat olarak Dink'in eşi ve çocuklarına toplam 100 bin, kardeşi Hosrof Dink'e 5 bin olmak üzere 105 bin avro manevi tazminatı ödemeye mahkum etti. Türkiye buna ek olarak mahkeme masrafları olarak da ise toplam 28 bin 595 Euro ödeyecek.

Ankara kabullendi

Skandal savunma nedeniyle büyük üzüntü duan hükümet, iki hafta önce aldığı 'düşünce özgürlüğü davalarında savunma yapılmayacak' kararı doğrultusunda ilkesel olarak Dink kararını kabullendi. Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, AİHM'nin, Türkiye aleyhinde 2007 ve 2008 yıllarında yapılan 5 başvurunun birleştirilmesinden oluşan Dink başvurusuna ilişkin kararının açıklandığına dikkat çekilerek, "Bilindiği üzere, Dink başvurusu için yapılan dostane çözüm önerisinden olumlu sonuç alınması mümkün olamamıştır" denildi. AİHM'in ihlal saptadığı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin maddelerine ve belirlenen tazminata dikkat çekildiği açıklamada, "AİHM'in Dink başvurusunda verdiği karar aleyhine Büyük Daire'ye başvurulmamasına karar verildiği"nin belirtildi. Açıklamada ayrıca, "Dink kararı hükümlerinin uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılacak ve gelecekte benzer ihlallerin tekrarının önlenmesi için mümkün olan her önlem alınacaktır" ifadeleri de kullanıldı.